

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιστολάς τῇ Διευθυνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34.

Τιμὴ ἐκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ἱδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΘΑΡΡΩΜΕΝ ΚΑΙ ΕΡΤΑΖΟΜΕΘΑ

Ἡ Θεία Πρόνοια ἐξυμνεομένη ἀπὸ τοῦ μακροῦ μαρτυρεῖ τοῦ φιλοπάτριδος καὶ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς Νήσου ταύτης ἡδονήσαν ὅπως ἔργῳ ἀπ' αὐτῆς τὸν ἀπαλοῖον Τυρρικτὸν ζυγὸν καὶ ἀντικαταστήσῃ τοῦτον διὰ κυβερνήσεως πεπολιτισμένης καὶ χριστιανικῆς, ἣν ἐχαιρέτισεν οὗτος καὶ ἐβεβίωσατο ὡς ἀγγελὸν ἀγαθόν, ἄνωθεν κεκλιμένον ἵνα παρασκευάσῃ καὶ εὐθείας καταστήσῃ τὰς τρίβους, δι' ὧν οὗτος ὡς βαδίζον εὐσταθὴς ἐπὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πραιωνίων ἐθνικῶν ἐλπίδων καὶ πόθων τοῦ.

Ἵπὸ τὸ νέον καθέστως ἡ νήσος ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ καὶ διαθέσῃ μεγάλα κεφάλαια ἡθικὰ καὶ πνευματικά πρὸς δημιουργίαν ἰσχυροῦ κράτους ἡθικοῦ καὶ πνευματικοῦ, ὅπερ θ' ἀντετάσσετο τελοσφύτως πρὸς πάσαν ὑπερβαλοῦσαν τῆς ξενοκρατίας καὶ θὰ ὑπερχεῖν ἐν τέλει ταύτην εἰς χειραφέτησιν λαοῦ θαυμάσιος πεπαικισμένου δι' ἔλκων τῶν ἐμφύτων καὶ ἐπικτήτων ἐθνικῶν ἀρετῶν καὶ προσόντων ὅπως διάγῃ ἐν αὐτονομίᾳ καὶ πολιτικῇ ἐλευθερίᾳ παρασκευάζων τὴν ἰδίαν εὐμερίαν καὶ θεαπεύων πᾶσαν πρόδον καὶ τελειωσάν.

Ἡ ἱστορία πάντων τῶν αἰώνων διδάσκει ὅτι λαοὶ ἐξαιρετικὰ κεκτιμένοι δικαιώματα ἐπὶ τῆς χώρας ἣν ἀνέκαθεν οἰκοῦσι καὶ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς τε καὶ ἐξωτερικῆς ἐλευθερίας δὲν δύναται ἐπ' ἀόριστον νὰ ὑπομένωσι ξένον ζυγὸν οἰονόησιν. καὶ ἂν οὗτος ἐπὶ δόλῳ ὑπὸ τοῦ μάλιστα πεπολιτισμένου κατακτιθῇ.

Ἡ Αἴγυπτος ἡ Ἀσσυρία καὶ ἡ Βαβυλὼν οἱ Μῆδοι καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Πέρσαι ἐκυριάρχησαν ἀγῶνας χρόνους καὶ λαῶν, τὰ ἀντὶ τῆς ἐμῆς αὐτῶν ἀλλεπαλλήλως κατεργάσαν καὶ ἐξηφανίσθησαν. Οἱ πρεσβύτεροι δὲ θεοὶ δακτύλος καθόδηγαι τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν προορισμένην αὐτῆς καὶ θεῖα λογικὴ καὶ ἡθικὴ δύναμις διέπει τὰ ἀνθρώπινα δὲν ἐκπλήττονται ὅτι ἀπὸ τῆς τρομερᾶς συγκρούσεως καὶ τῆς μετὰ τρομεροῦ πατάγου καταστροφῆς τῶν προμνησθέντων κρατῶν ἐσώθη καὶ ἐπέπλευσεν ὡς ἡ Κιβωτὶς τοῦ Νῶε ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐν ἔθνος ἀριθμητικῶς εὐαριθμὸν καὶ ἀσθενὲς, κραταιότατον καὶ ἰσχυρότατον ἡθικῶς, τὸ Ἑβραϊκόν, ὅπερ ἔλκων τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν πρὸς ἐγκατέστησιν καὶ ὑπομονὴν ἤρθετο ἀπὸ τῆς βαθύτατης πίστεως πρὸς τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν. ὅν διηνεκῶς ὑπεμύνησκον αὐτὸ οἱ μεγάλοι καὶ θεόπνευστοι προφῆται.

Πᾶσαι αἱ ἀνθρώπινοι δυνάμεις μεθ' ἑλγος τῆς κτηνωδίας καὶ τῆς βίας αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ οὐν τρέψωσι καὶ ἐξαφανίσωσι ἀπὸ τοῦ κόσμου τοῦτον τὸν ἰθαγενῶν τῶν Ἰουδαίων ὅπερ καθίστη μέγα καὶ ἀθάνατον ἡ μεγάλη καὶ ἡφ' ἣν ἔβλα ἀωτέρας καὶ θεῖας ἀπόστολῆς τοῦ ἐν φ' κόσμου. Ἡ νηφελὴς μελετὴ τῆς τῆς ἱστορίας καταπλήσσεται πρὸ τοῦ μεγάλου τούτου καίματος καὶ μωροὶ καὶ τυφλοὶ εἶναι οἱ μονάρχαι

καὶ οἱ πολιτικοὶ εἰς τὴν παρορῶσιν τὸ μέγα ἱστορικὸν τοῦτο μάθημα. Τούτῳ εἶναι τῆς ἡθικῆς δυνάμεως ἡ ἰσχύς, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ τοῦ ἐβραϊκοῦ ἔθνους παρὰ πάσας τὰς ἐμφύτους καὶ ἐπικτήτους πλεονεχίας καὶ τοῦ πλάνητος βίον διάγον ὡς τῶν ἐθνῶν διατηρεῖ τὴν αὐτοπαρξίαν καὶ αὐτοπεδοῦσιν τοῦ καὶ μετὰ θάρρους ἀνέλκει εἰς ἀπώτερον μὲν ἄλλ' ἀσφαλὲς καὶ αἰεὶ μὲλλον ἐθνικόν.

Ἀπέθανον καὶ κατενάλωθησαν τὸ τε ἐβραϊκόν καὶ τὸ Ἑλληνικόν ἔθνος, λέγει ὁ σφόδρ Butcher, ἵνα ζήσωσιν ἐν τῇ ὅλῃ ἀνθρωπότητι, εἰς τὴν τοῦτο μὲν ἔδωκε τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ ἐκεῖνο δὲ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἀντεπωμῶμεν ὅτι οὐδέν ἄλλο ὡς ἀπέναντι ποτε οὐδὲ θὰ ἀπολάβῃ ὡς ἀπέναντι ἄλλα ἔθνη κρατῶν καὶ μεγάλα τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν στήριζοντα μόνον ἐπὶ τῆς ὀλίγης βίως καὶ δυνάμεως. Τὰ ἀριθμητικῶς μικρὰ μεγάλα δὲ πάντοτε πνευματικῶς καὶ ἡθικῶς ἐθνάρια ταῦτα ἐκαρπύοντο ὑπερβαλόντος καὶ διέθρεψαν τὴν ἀνθρωπότητα πνευματικῶς καὶ ἡθικῶς ὥς ἐξῆλθον ἡμεῖς καὶ περιήλθον εἰς κῆρυκα πνευματικῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν πάσῃ τῇ ἐνοργίᾳ φύσει, δὲν ἀποθνήσκουσιν ἔμωι, ἀλλὰ διάγουσι ζῶν λανθάνουσιν ἐξ ἡμῶν θὰ προσέλθῃ νέα ζῶν πλῆρης σφρίγγος καὶ ὀργασμοῦ πρὸς νέαν ἡγεμονίαν.

Πρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ νάνου συνετρίβη ὁ Ἀσιατικὸς κολοσσὸς καὶ ἡ ἀγέφυρος καὶ ἀνίκητος Ρώμη ὑπέμεινεν εὐαρέτως τὸν πνευματικὸν ζυγὸν τῆς σφίγης καὶ εὐγενοῦς θεραπειῆς καὶ δούλης αὐτῆς τῆς Ἀχαΐας, ὡς ἔλεγον τὴν Ἑλλάδα οἱ ἄρχαιοι Ρωμαῖοι. Ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τὴν Ρώμην πρῶτον καὶ ἐν τῇ Βυζαντινῇ ὑστερον δὲν ἔπαυσε ζῶσα καὶ θεραπεύουσα τὰ ἐθνικὰ ἱδονικά παραινέουσα τὴν ζῶν αὐτῆς ὡς νόμφη, ἐν βόμβυκι καὶ ἐκκοσμηθεῖσα ἐξέληθη ἐκείθεν χρυσοπτερός ψυχὴ ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανισμὸς ὅστις ἐπλήρωσε καὶ πάλιν τὸν πεπολιτισμένον κόσμον δι' ὥραιον καὶ ἀθανάτων ἔργων ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Νεκρὰ καὶ πάλιν ἐθεωρήθη ἡ Ἑλλάς μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἡ Ἑλλάς ἐκείνη ἔζη καὶ ἀνέπνευσεν ὑπὸ τὰς ταπεινὰς σποδὰς τοῦ νάρθηκος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ ἡθικῶς ἐξαγινισμένη παρασκευάζεται εἰς νέαν ἀνάστασιν καὶ ἀναγέννησιν.

Τὸ 1821 τὰ ἀθάνατα καὶ κοσμοϊστορικὰ τρεπάρια ἡθικὴν μάλιστα κέκτινται μεγίστην σημασίαν, ἐμφαίνοντα τὴν ἀκαταγώνιστον δύναμιν τῶν πνευματικῶν ἰδῶν καὶ ἡθικῶν ἐλπίδων τῶν λαῶν. Ἐάν δὲν ἐπραγματώθησαν ἔλα τὸ ἱεράν τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως ἡμῶν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς αἰτίαν ὑπερβάς πάντων ἀνθρωπίνης δυνάμεως αἰτίας ὡς ἐκ δὴλως καὶ ἐκφανῆς τοῦ κακοῦ δαιμονίου ἀνακόπτης πάντοτε τὴν ἐρμὴν καὶ τὴν ἰσχυροτάτην ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡμεῖς τῶν γιγαντομάχων ἐκεί-

νων οἱ ἀπόγονοι ἀντὶ ν' ἀποθαρρύνωμεθ' ὀφειλομένον ἀκαταγώνιστον ν' ἀρῶμεθα θάρρος καὶ ἐκείνους πιστῶς μιμούμενοι νὰ ἐργαζώμεθα καὶ χωρῶμεν πάντοτε ἐπὶ τὰ πρόσω εὐσταθῶς.

Ἡ Κύπρος κέκτινται μακρότατον βίον ἱστορικόν, ἐξ οὗ δύναται νὰ ἀρῶνται διδάγματα καὶ ἀντὶ τῆς θάρρους καὶ αὐτοπεπονησιν ἀντὶ τῆς ἐξῆλθον ἡ Κύπρος ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ ὀρίζοντος ἐπὶ αἰῶνας μακροῦς, καὶ ἐθεωρεῖτο νεκρὰ οὐ μόνον παρὰ ξένων ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν οἰκείων ἤρκεσαν ἔμωι ἀσθενῆς αὐρὰ ψευδελουθερίας ν' ἀναξενονήσῃ αὐτὴν καὶ ταχέως ν' ἀναδοθῇ οὐρανομήκεις φλόγες πυρὸς ἐθνικοῦ.

Τὰς φλόγας ταύτας, εἶνε ἄλλῃθεν, κατέστειλεν ἡ ξενοκρατία ἐν συμπαγίᾳ καὶ συναλλαγῇ μετὰ σπειρας ἀνθρώπων, ἀπεμπολόντων καὶ ἑσῶν καὶ ἱερὰ χάριν ἰδιοτελείας καὶ αἰσχροκερδεῖας.

Τὴν σπειραν ἔμωι ταύτην ἐπάταξεν ἀνγλιστὸς διὰ βραχίονος σιθαρῶν ὁ Κυπριακὸς λαὸς, ὅστις ἀξίει δικαίως ν' ἀναλάβῃ ἐν τῇ νέᾳ ἐθνικῇ ἱστορίᾳ τὴν ἀρμόζουσαν εἰς αὐτὸν θέσιν, ἐπιτελῶ εὐδίκως τὸν λαχόντα εἰς αὐτὸν κληρὸν ἐν τῇ νέᾳ ἐθνικῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ ἀναγεννηθέντος Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ σπειρατὶνόν τέρας διατίτην καταβάλλει ἀγωνίαν ἔπος ἀνάκρηξιν τὸν εὐφρόνιστον δόλῳ καὶ ὡς πνευματικὸν ματῶν τὸν εὐγενῆ καὶ ἡφ' ἣν ἐθνικὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ τοῦτον, ἀλλ' ἀπέβη ἡδὲ εὐτυχῶς ὅπως ἀκύνουν καὶ ἀκύνουν νὰ βλάψῃ τὰς ἐθνικὰς καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις ἐν τῇ νήσῳ.

Ἡ κοινὴ ἀγανάκτησις καὶ ἀποστροφή κατὰ τοῦ τὰ λοιπὰ πνεύματος σπειρατικοῦ τέρατος ἀρκεῖται ἵνα ὑάψωσιν αὐτὸ βαθύτατα καὶ πᾶν πνευματικὸν καὶ ἡθικὸν ἀπὸ τοῦτου μίσσηται ἀπὸ καὶ κακοῦ, ὅπως ἀκύνουν καὶ ἀελαβεῖ ἐφεξῆς.

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἐν τῇ μεγίστῃ καὶ ὑγιεινῇ πλειονότητι αὐτοῦ ἀξίει ἔπος ἐπ' ἀνέλθῃ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἡ ἀδελφικὴ ἐμόνοια καὶ ἀγάπη καὶ ἡνωμένης ἀδαιοσύνης περὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ ἐνδοξόν ἐθνικόν καὶ Ἑλληνιστικὸν αὐτοῦ κέντρον, τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τοῦ Ἱεροῦ Βασιλέως, σκενὴν πάσας τὰς πνευματικὰς καὶ ἡθικὰς τοῦ ἐθνικοῦ, δι' ὧν καὶ τὴν εὐμερίαν τοῦ δὲ παρασκευάζῃ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ τὰ ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσεως.

Ὡς ἐν τῇ παρελθόντι πολλῇ μάλλον ἐν τῇ μέλλοντι στυλοβάτῃ πάσης ἐθνικῆς προόδου πρέπει νὰ γένωνται ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Σχολεῖον ἀμφότερα δὲ ταῦτα ὀφειλομένον πάντες νὰ περιβάλλωμεν μετὰ βαθύτατον σεβασμὸν καὶ ὑποκαρδίου στοργῆς.

Πρὸ τοῦ Ἱεροῦ βωμοῦ τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀποθώμεθα πᾶσαν κακοδομίαν καὶ ἰδιοτελείαν καὶ ἀλλήλους περιπτωξόμενοι ὡς συναγωνισθώμεν τὴν εὐγενέστατον καὶ ὑψίστην ἀγῶνα εἰς ποτὲ λαὸς ἐν τῇ κόσμῳ τούτῳ ἡγωνίστο.

Θαρρῶμεν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ

χωρῶμεν ἐπὶ τὰ πρόσω διαδοφωδῶντες τὸ ἀέπερον καὶ ἀσβεστον ἐλληνικὸν φῶς ἐπὶ τῆς χώρας ἡμῶν, ἵνα καταστήσωμεν τοῦτο μετὰ μικρὸν ἡλίον τηλαυγῆ θαυμάσιον ἐκπέμποντα τὸ φῶς τοῦ ἀνὰ τὴν σκοτεινῶσαν ἔτι Ἀνατολῆν.

ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Ὅσοι μετὰ τινος διαφέροντος παρηκολούθησαν κατὰ τὸ ἐνεστώδες μάλιστα σχολικὸν ἔτος τὰ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων θὰ ἠδυνήθησαν νὰ κατανοήσωσιν ὅλην τὴν ἀθλιότητα τοῦ αἰσχροῦ πολιτικοῦ παρελθόντος ὅπερ ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ σφαιρονοῦσα πλειονότης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ πλήττει ἐπιμόμως καὶ εὐσταθῶς ἐπὶ μίαν ἡδὲ δεκαετίαν.

Τὸ σπειρατὶνόν τέρας τοῦ ὅστις καὶ ἀκαθάρτου θυλάκου τοῦ εἶχεν ἐμβάλει βαρύνοντα εἰς τὰς σάρκας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐθνικῆς Παιδείας ἐν Κύπρῳ καὶ ὡς Ἀσπιδόχοι ἀπαίσιος ἀπεμύχανε τὸ αἶμα καὶ διέθρεψαν τὴν καρδίαν καὶ ἐστρεβλύνον τὴν διάνοιαν τῆς Κυπρίας Ἑλληνίδος νεότητος.

Ὑψίστην ἐπιτελοῦσα καθήκον πατριωτικὸν ἡ μεγάλη ἐθνικὴ πλειονότης ἠδυνήθη ν' ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν δηλητηριωδῶν τούτων ὀνύχων τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Κυπριακῆς πρωτεύουσας, ἵνα μετ' ἐξαιρετικῆς στοργῆς ὀφείλει νὰ περιβάλλῃ ἅπαντα ἡ νήσος, πρῶτοντα δὲ καὶ μάλιστα ἡμεῖς τὰ Ἑλληνικὰ Κοινά. Ἡ δὲ αἰετὶς καὶ διευθύνσις τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τούτων ἐν τῷ παρελθόντι ἐγένετο ὑπὸ πάσαν ἐποψὴν ὀλεθρῆ, διότι συστηματικῶς ἐπεκράτησεν ἐν αὐτοῖς ἀσυνείδητος καὶ ἀσύντολος ἐπηρεασμός.

Ἡ Κύπρος ἅπασα παρὰ τὰ σχολικὰ τέλη πρὸς συντήρησιν τῶν οἰκείων παρ' ἐκάστη κοινότητι σχολείων ὑπεβλήθη εἰς πρόσθετον φορολογίαν χάριν τῶν ἐν Λευκωσίᾳ Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Μείσης Παιδείας καὶ νομοθετικῇ ἐγένετο μέριμνα ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῶν. Περὶ τούτου προσέβησαν ὁμοῦ καὶ ἀπαιτεῖται τούτους πόρους τὰ διδασκὰ ἐξωκώθησαν εἰς βαθμὸν ἀπαρδαυγμάτων ἐν Ἀνατολῇ, καὶ παρὰ πάντα ταῦτα εὐμερίᾳ ἐγένετο περὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ εὐδελίᾳ ἀπόπειρα πρὸς ἀνάγκην ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων προσφύγων καὶ ὑγεινῶν.

Μετὰ δεκαετὴ ἀσθενείας καὶ αὐτοβουλῆς διαχειρίσιν δὲ ἡγαγίσθησαν οἱ ὑπεύθυνοι ἐκότες ἄνθρωποι νὰ ἀποκαλύψωσι καὶ μίαν πύλιν πύλιν τοῦ σκοτεινοῦ πέπλου τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, τὸ Κυπριακὸν Κοινὸν εἶδεν ἐκπλήκτον ἀθλιότητα ἀποκαλύπτου.

Ὑπερτετραπλάσιον λίαν ἀνεφέροντο ὡς διατεθείται πρὸς ἀγορὰν ὀργάνων φυσικῆς καὶ Χημείας καὶ ἡ εὐρεθεῖσα συλλογὴ οὐ μόνον ἦτο κατεστραμμένη ἀλλὰ καὶ σὺν ἀπορροῇ εὐρίσθησαν ἔχρησται ὀργανοὶ ὁποῦσδήποτε δικηλογουμένη τὸ ἀναφερόμενον ὑπερῶον ποσόν. Τὰ θραύματα καὶ τὰ ἐπιπλά ἦσαν πεπληρωμένα, καὶ ἐφωτίζοντο καὶ οἱ διδασκόντες ἐν αὐτοῖς ἤγειραν ὀργῶς διὰ καθυστεροῦμένου μισθοῦ ἐκτοπνίδων λίρων.

Τινὲς τούτων μάλιστα τὸ οἰκονομικὸν νυκτίζον τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Λευκωσίας κατέστησαν ἐπιστήθιον εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτῆς διότι κατέλειπον χρεὶς τῆς μετ' 20 τὴς 30 καὶ τὴς 40 λίρας

εἰς μαγειρεῖα καὶ ἄλλα καταστήματα εἰς οἰκοδομὰς διὰ καθυστερήσεις ἐνοικίων.

Πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀδικαιολογήτου καὶ καταπύτου ἐνεργείας πρὸς σύστασιν ἐκπαιδευτηρίων ἰδιωτικῶν, ἔτιν ἐσκόπουν τὸν ἀπλοῦν σιτισμὸν καθηγητῶν, ὁ κακοηθέστατος καὶ οὐτιδανώτατος Οὐραγκουτάγκος μετὰ τινος ἰδιώτου καὶ τοῦ περιφήμου Ἀρχιμ. Φιλοθέου ἡμφισβήτησαν τὴν νομιμότητα τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἠρνήθησαν νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ περιλαμβανόμενα ἐρεῖλια καὶ λείψανα, ἅτινα κατεσχίσθησαν συντηρητικῶς ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ καθηγητῶν.

Κατακράτησαντες τὰ κοινοτικά καταστήματα ἐγκατέστησαν ἐν αὐτοῖς σχολεῖα. Ἡ διαχείρισις τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Λευκωσίας, καὶ ἡ διευθύνσις αὐτῶν ἐγένετο πάντοτε οἰκτρὰ, ἀλλ' ὅπου καθηγήσαν τὰ παρανόμως καὶ κακοδομῶς συσταθέντα ἰδιωτικὰ σχολεῖα δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἀνεψυχικῆς ὀδύνης καὶ μετ' ἀγανακτήσεως καὶ ἀποστροφῆς.

Φεῖδω καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὴν φιλοτιμίαν τῆς μαθητικῆς νεότητος ἀπείρεψαν ἡμᾶς τοῦ νὰ ἐκθέσωμεν διὰ γεγονότων καὶ πραγμάτων τὴν ὁλοῦς ἐλλειπὴ καὶ ἐλαττωματικὴν ἐργασίαν ἐν αὐτοῖς καὶ ἐξέσωμεν τὴν ἀξιοβήθητον ἀπώλειαν πολιτισμότητος χρόνου νημάτων καὶ ἐπὶ ζημίᾳ μεγίστην κατηνάλωσεν αὐτὴ ἐν οὗτοις.

Δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἡ συστηματικὴ ἀκαταστασία καὶ ἀταξία ἐχαρακτήρισε τὴν Ἑλληνοκτόνον ἐνεργίαν ἐν τοῖς κατ' εὐφημισμὸν ἰδιωτικοῖς τούτοις σχολείοις. Οἱ ταλαίπωροι μαθηταὶ καὶ ἀνευ βελτίων διετέλειαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους καὶ ἀνευ προγράμματος καὶ ὅσοι ἐκ τύχης ἐν οἰκδομήτῳ ὥρῃ τῆς ἡμέρας διέβησαν πρὸ τῶν καταστημάτων ἤκουσαν τὸν ἐκκαυφαντικὸν ὀρυθὸν βασιλεύοντα καὶ τὴν ἀταξίαν καὶ παραχρὴν πρυτανεύουσας ἐν αὐτοῖς.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς πιστώσεως τοῦ Τμήματος τῆς Παιδείας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε περίπου τὰ ἑξῆς:

Διὰ τὴν πίστωσιν ταύτην ἐλέχθησαν τόσα πολλὰ ὥστε ὅτι πλέον λεχθὲν θὰ ἦν ἐπανάληψις τῶν λεχθέντων. Ἐπειδὴ ὁμοῦ πρόκειται περὶ παιδείας, δηλαδὴ τοῦ σπουδαιοτάτου ζητήματος ἐξ ὧν δύναται νὰ ἐλθῶσι πρὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, θὰ εἴπω καὶ ἐγὼ ὀλίγα. Τὰ παρὶσινὰ τῶν φορολογουμένων εἶνε δίκαια, τὰ τῶν διδασκάλων δικαιοτάτα καὶ διὰ τοῦτο συνενῶ καὶ τὰς παραλήψεις μου ὅπως ἡ Κυβέρνησις φανῇ γενναϊότερα οἱ διδάσκαλοι μολοντοὶ ἐκτελοῦσι τὴν σπουδαιοτάτην ἐργασίαν εἰς τὴν κοινωνίαν ὅμως μισθοδοτοῦνται εὐτελέστερον παντὸς ὑπαλλήλου εἰτε κυβερνητικοῦ εἰτε ἰδιωτικοῦ. Ὅθεν δικαίως παραπονούνται διὰ τὴν καθυστέρησιν τοῦ εὐτελοῦς τούτου μισθοῦ των. Ἐπίσης τῶν φορολογουμένων εἶνε δίκαια τὰ παρὰ τὸν διότι ἐκ τῶν σχολικῶν τούτων τελῶν προέρχονται τόσαι ἀντιλογίαι, τόσαι ἐριδὲς καὶ τόσαι διαφοραὶ μεταξὺ αὐτῶν.

